

แบบบันทึกองค์ความรู้รายบุคคล

๑. ชื่อองค์ความรู้ การบริหารงานอย่างไรให้ผ่านวิกฤติและบรรลุเป้าหมายเหมือนเดิม

๒. ชื่อเจ้าของความรู้ นายเฉลิมเกียรติ แผนกิจเจริญ ผู้อำนวยการกลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนารัฐบาล

๓. องค์ความรู้ที่ประสงค์

- การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ
- การกิจนโยบายสำคัญ
- ระเบียบ/กฎหมาย

๔. ที่มาและความสำคัญในการจัดทำองค์ความรู้

กรมการพัฒนารัฐบาล ได้มอบภารกิจนโยบายสำคัญ ให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดและสำนักงานพัฒนารัฐบาลอำเภอเป็นหน่วยขับเคลื่อนร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้องของหลายโครงการ อาทิเช่น โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา พช.” การขับเคลื่อนการน้อมนำแนวพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สร้างความมั่นคงทางอาหารสู่ปฏิบัติการ ๙๐ วันปลูกผักสวนครัว เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร การดำเนินงาน “ผ้าไทยใส่ให้สนุก” ตามพระดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีนารีรัตนราชกัญญา และการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (การบริหารจัดการหนี้) หรือรู้จักในแวดวงคน พช.ว่า “ผัก ผ้า นา หนี้” เป็นต้น

สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดสระแก้ว ประสบปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ Covid-๑๙ ระลอกใหม่และมีคนติดเชื้อต่อเนื่อง ตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๔ ทำให้การบริหารจัดการงานขององค์กรตามแผนเดิมไม่ได้ เพราะอาจขัดต่อมาตรการที่ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (ศบค.) ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ กระทรวงมหาดไทย (ศบค.มท.) และจังหวัดสระแก้วมีคำสั่งกำหนดแนวทางการปฏิบัติเป็นระยะ ส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนและการเบิกจ่ายงบประมาณรายไตรมาสอาจจะไม่บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องถอดบทเรียน บันทึกองค์ความรู้ เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรหรือบุคคลที่สนใจ มีวิธีการบริหารจัดการองค์กรฝ่าวิกฤติให้เกิดผลงานบรรลุเป้าหมายตามบริบทและสถานการณ์ของแต่ละแห่ง

๕. รูปแบบ กระบวนการ หรือลำดับขั้นตอน

ตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๔ สำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัดสระแก้ว โดยกลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนารัฐบาล ร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดสระแก้ว (สนง.อกส.จ.) ได้รับทราบการแจ้งสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ Covid-๑๙ ระลอกใหม่และคาดว่าจะมีคนติดเชื้อต่อเนื่อง ซึ่งอาจทำให้การฝึกอบรมของ สนง.อกส.จ. เป็นไปตามแผนเดิมไม่ได้ เพราะจะขัดต่อมาตรการที่ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จึงได้ปรึกษาผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องเลื่อนกิจกรรมบางส่วนที่จะดำเนินการในเวลากระชั้นชิด เพื่อมิให้เกิดการแพร่กระจายเชื้อในวงกว้าง พร้อมงดกิจกรรมการรวมตัวต่างๆ ในห้วงเดือนเมษายน ๒๕๖๔ แต่หากไม่ดำเนินการใดๆ การบริหารงานและงบประมาณของ สนง.อกส.จ.สระแก้ว ในไตรมาส ๓ – ๔ จะได้รับผลกระทบสูงหรืออาจไม่บรรลุผลต่อเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ ประชาชนจะเสียประโยชน์จากโอกาสที่จะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนฯ จึงได้นำเครื่องมือการวิเคราะห์ของ SWOT TOWS การจัดการภาวะวิกฤติ รวมถึงการศึกษาเครื่องมือ/อุปกรณ์ต่างๆ เช่น โปรแกรม Sessioncall , ZOOM และกำหนดรูปแบบ กระบวนการ/ลำดับขั้นตอน ในการดำเนินงาน ๒ แบบ คือ

- ๑) ดำเนินการแบบเดิม หมายถึงการจัดประชุม ฝึกรวมรวมพล ณ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว ชั้น ๔ ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว/สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแต่ละแห่ง หรือสถานที่อื่นที่เหมาะสมโดยการจำกัดผู้ร่วมงาน (ระหว่างเดือนเมษายน – พฤษภาคม ๒๕๖๔ : จากการสุ่มสอบถามพบว่ากลุ่มเป้าหมาย(ประชาชน)รู้สึกกังวลที่จะมาร่วมงาน)
- ๒) วิธีการใหม่ประชุมทางไกล หมายถึง การประชุมทางไกล ผ่านระบบออนไลน์แบบเห็นหน้า หรือนำเสนอผลงานสองฝ่ายโต้ตอบกันได้ ผ่านโปรแกรมต่างๆ ที่เห็นสมควร เพื่อลดการสัมผัส หรือติดต่อใกล้ชิดกัน จะเสี่ยงต่อการติดเชื้อ เป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อในวงกว้าง

๖. เทคนิคในการปฏิบัติงาน

แนวทางการดำเนินงานเพื่อปรับแก้สถานการณ์วิกฤติที่เกิดขึ้นคราวนี้ กรณีการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบาทาสตรีจังหวัดสระแก้ว โดยยึดหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ได้พระราชทานไว้ **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** โดยสามารถนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาอธิบายรายละเอียดแต่ละประเด็นได้ดังนี้

เข้าใจ ประชุมหารือบุคลากรภายใน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว ทั้งรูปแบบทางการ และไม่เป็นทางการ (ระหว่างทำงาน และล้อมวงทานข้าว) เพื่อทบทวนภารกิจหน้าที่ในการให้บริการ การประชุมการประสานงาน การติดตามงานและการเบิกจ่ายงบประมาณของแต่ละไตรมาสของปีงบประมาณ ๒๕๖๔ รวมถึงจังหวัดสระแก้วมอบหมาย โดยเริ่มจาก

- ๑) ตั้งคำถามว่าในสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้วมีกิจกรรม/โครงการอะไรบ้าง ที่ไม่สามารถดำเนินการตามแผนปกติได้
- ๒) เมื่อได้คำตอบแล้ว ทวนอีกรอบเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน
- ๓) จัดหมวดหมู่ข้อมูลและเอกสารที่แต่ละกลุ่มงาน/บุคลากรได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้ ด้วยแนวคิดวิเคราะห์ของ SWOT และ TOWS (รุกรับรอร่า)
- ๔) แจ้งแต่ละกลุ่มงานว่าขณะนี้สำนักงานพัฒนาชุมชนมีสถานการณ์วิกฤติอะไรบ้าง แล้วจะมีแนวทางแก้ไขอย่างไรให้งานบรรลุผล
- ๕) ศึกษาแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชน หรือจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ เพื่อหาช่องทางอื่นๆ เพื่อสื่อสาร ดำเนินงานให้สำเร็จผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ อาทิเช่น ระบบประชุมออนไลน์ ผ่านโปรแกรม Sessioncall หรือบริการเอกชน ผ่านโปรแกรม ZOOM

เข้าถึง จากการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการดำเนินงานในยุคปัจจุบันของบุคลากรหรือบุคคลทั่วไป ผ่านมาพบว่ามีให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร ดำเนินชีวิตประจำวันมากขึ้น มีการสืบค้นผ่านระบบออนไลน์เพราะสะดวกรวดเร็ว ส่วนการที่จะเดินทางมาติดต่อส่วนราชการเพราะมีข้อสงสัยหรือต้องการสอบถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสวนากันนั้น ต้องมีความจำเป็นจริงๆ เช่นหน่วยงานราชการหรือองค์กรเรียกประชุมรวมตัวกัน (ในสภาวะการณ์ปกติสามารถดำเนินการได้)

พัฒนา เป็นความต่อเนื่องจากความเข้าใจและเข้าถึง เพื่อบริการและตอบสนองลูกค้าได้อย่างสูงสุด กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน ได้แสวงหาความรู้และความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ได้ร่วมกันออกแบบเพื่อค้นหาปรับรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เกี่ยวข้องเสนอแนะไว้ เช่นการประชุมหรือนำเสนองานผ่านรูปแบบการประชุมออนไลน์ผ่านโปรแกรมต่างๆ ได้แก่ โปรแกรม Sessioncall เป็นต้น ซึ่งลดความแออัด ป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อมีค่าใช้จ่ายน้อยลง

ปลอดภัยจากการเดินทาง **และที่สำคัญที่สุดบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชนได้เรียนรู้ ฝึกปฏิบัติ ทดลองใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศบ่อยๆ ย่อมเกิดความชำนาญมากขึ้น มีความมั่นใจที่จะประยุกต์ใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อยกระดับการทำงานอย่างต่อเนื่อง**

๗. ปัญหาที่พบและแนวทางการแก้ไขปัญหา

จากกรณีตัวอย่างสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว ได้กำหนดแผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ดังแผนภาพที่ปรากฏ รวมถึงจะมีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดสระแก้วทุกเดือน

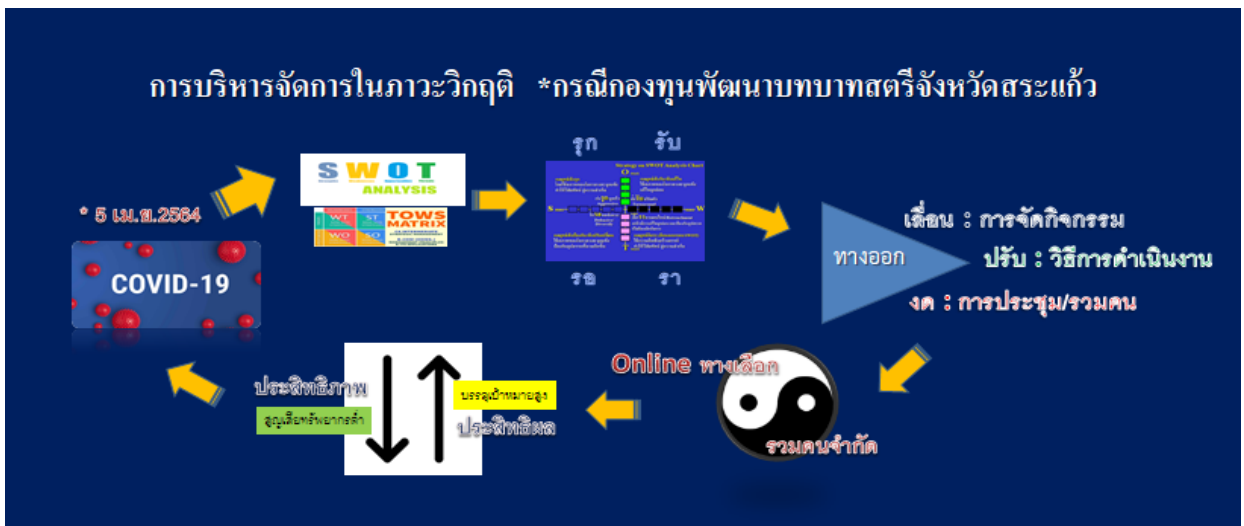
ในสถานการณ์ปกติหน่วยงานพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนสระแก้วและสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแต่ละแห่ง ได้กำหนดแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์/ภารกิจ และเบิกจ่ายเงินงบประมาณตามไตรมาสที่กำหนด จึงมีการดำเนินงานตามรูปแบบเดิมๆ โดยเฉพาะการประชุม ฝึกอบรม จะต้องรวบรวมกลุ่มเป้าหมาย เข้ารับการพัฒนาความรู้ เสริมทักษะ หรือหาเรือตามวัตถุประสงค์โครงการ/กิจกรรม ในห้องประชุม อาคารสถานที่แบบเผชิญหน้า มีการตอบโต้ระหว่างผู้เรียนและวิทยากรหรือเจ้าหน้าที่โครงการ แต่จากสถานการณ์ที่จังหวัดสระแก้วประสบปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ Covid-19 ระลอกใหม่และมีคนติดเชื้อต่อเนื่อง ตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๔ ทำให้การบริหารจัดการงานขององค์กรตามแผนเดิมไม่ได้ เพราะอาจขัดต่อมาตรการที่ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (ศบค.) ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา ๒๐๑๙ กระทรวงมหาดไทย (ศบค.มท.) และอุปสรรคสำคัญคือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มองว่าเดี๋ยว สิ่งเหล่านี้จะผ่านไป ค่อยมาหาวิธีแก้ไข ทำงานตามสภาวะปกติต่อไป ประกอบกับเจ้าหน้าที่เหล่านั้นขาดรูปแบบการทำงานที่หลากหลาย มักอ้างว่าขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้าน ICT จึงไม่คุ้มค่าที่จะแสวงหาวิธีการต่างๆ มาแก้ไขเพื่อบริหารจัดการภารกิจในภาวะวิกฤติให้ลุล่วง

จากปัญหาที่เกิดขึ้นกลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน จึงได้ระดมความคิดเห็น เพื่อแก้ไขและปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้น ดังนี้

- ๑) ทบทวนแนวทางการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น
- ๒) นำเรื่องปรึกษาพัฒนาการจังหวัดและร่างแผนการดำเนินงานระยะสั้นและระยะยาว (ระยะสั้น เม.ย.- พ.ค.๒๕๖๔ และมากกว่า ๓ เดือน)
- ๓) ลงมือดำเนินงานตามแผนระยะสั้นเป็นลำดับแรก โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้และเชื่อมโยง ข้อมูลผ่านการฝึกปฏิบัติ และใช้จริง ในกิจกรรมของสำนักงานเลขานุการกองทุน พัฒนabatบาทสตรีจังหวัดสระแก้ว
- ๔) แสวงหาความร่วมมือ ประสานหน่วยงานร่วมดำเนินงานตามแผนระยะสั้นและระยะยาว
- ๕) นำเครื่องมือ/อุปกรณ์สื่อสาร (SmartPhone / Tablet) ทดลองและใช้สื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้รับอนุมัติให้ทำงานจากที่พัก (Work From Home:WFH) เพื่อลดความแออัดในสำนักงาน และการแพร่กระจายของโรคโควิด-๑๙ พร้อมประหยัดค่าใช้จ่ายเจ้าหน้าที่ในการการเดินทางมา ปฏิบัติงาน หน่วยงานกิลดค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค
- ๖) ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานผ่านระบบออนไลน์และออฟไลน์
- ๗) สรุปผล ถอดบทเรียน และบันทึกเป็นองค์ความรู้ที่ชัดเจนเพื่อสื่อสารต่อสาธารณชน

๘. ประโยชน์ขององค์ความรู้

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอทุกแห่ง มีแนวทางการนำระบบสารสนเทศช่วยในการสืบค้นข้อมูล เอกสาร/หนังสือที่ต้องการ สามารถเรียกใช้ข้อมูลได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็วประหยัดค่าใช้จ่ายต่างๆ ปลอดภัยจากการเดินทาง และลดความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ โดยหน่วยงานต้นทาง (สพจ.) สามารถนำการประชุมออนไลน์มาประยุกต์ใช้ได้อย่างทันสมัย และสร้างความพึงพอใจให้แก่บุคลากรภายในองค์กรและผู้สนใจได้อย่างต่อเนื่อง สามารถจัดกิจกรรมได้ตามเป้าหมาย บรรลุผลการเบิกจ่ายได้ทันกำหนด สามารถสรุปเป็นรูปแบบหรือ Model ของการทำงานที่ผ่านมา ได้ดังนี้

๙. ข้อมูลประกอบอื่นๆ

๑) เครื่องมือในการวิเคราะห์ของ SWOT จากเอกสารประกอบการบรรยายในการฝึกอบรมเรื่องการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) สำหรับบุคลากรของเขตการศึกษาภูเก็ต

๒) การจัดการในภาวะวิกฤติ (Crisis Management) โดยนายประสิทธิ์ การกลาง ส่วนวิจัยและพัฒนาสถาบันดำรงราชานุภาพ

การจัดการภาวะวิกฤติ คือ

ขั้นตอนที่ทำให้ หน่วยงานนั้น ๆ :

- ลดการเกิดภาวะวิกฤติ
- ทำให้เกิดความเสียหายจากวิกฤติการณ์น้อยที่สุด
- ปรับปรุงวิธีการจัดการรับมือกับวิกฤติการณ์อย่างต่อเนื่องซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจ ทั้งด้านความเสี่ยง และวิกฤติการณ์

4

๓) การนำระบบการประชุมออนไลน์มาปรับใช้ เช่น โปรแกรม Sessioncall โดยกลุ่มงานพัฒนาระบบเครือข่าย ศูนย์สารสนเทศการพัฒนารัฐบาลนคร นครราชสีมา

๔) แนวทางการดำเนินงานในสถานการณ์โรคติดเชื้อโควิด (Covid – ๑๙)

** คำสั่งจังหวัดสระแก้ว เรื่องมาตรการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙(COVID – ๑๙) (ฉบับที่ ๓๐ – ๓๘) และ ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๘ (ฉบับ ๒๒)

๕) ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน ระหว่างวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ – วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

การชักซ้อมและการประชุมออนไลน์ ผ่าน โปรแกรม Sessioncall

การชักซ้อมและการประชุมออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting

กิจกรรมติดตามการทำงานจากที่พัก Work From Home ด้วยระบบ LINE video call

